כיצד כלכלה צומחת ומדוע היא לא ?

איך
למה

HOW AN ECONOMY GROWS
and WHY IT DOESN'T

by IRWIN A.SCHIFF
Art by VIC LOCKMAN

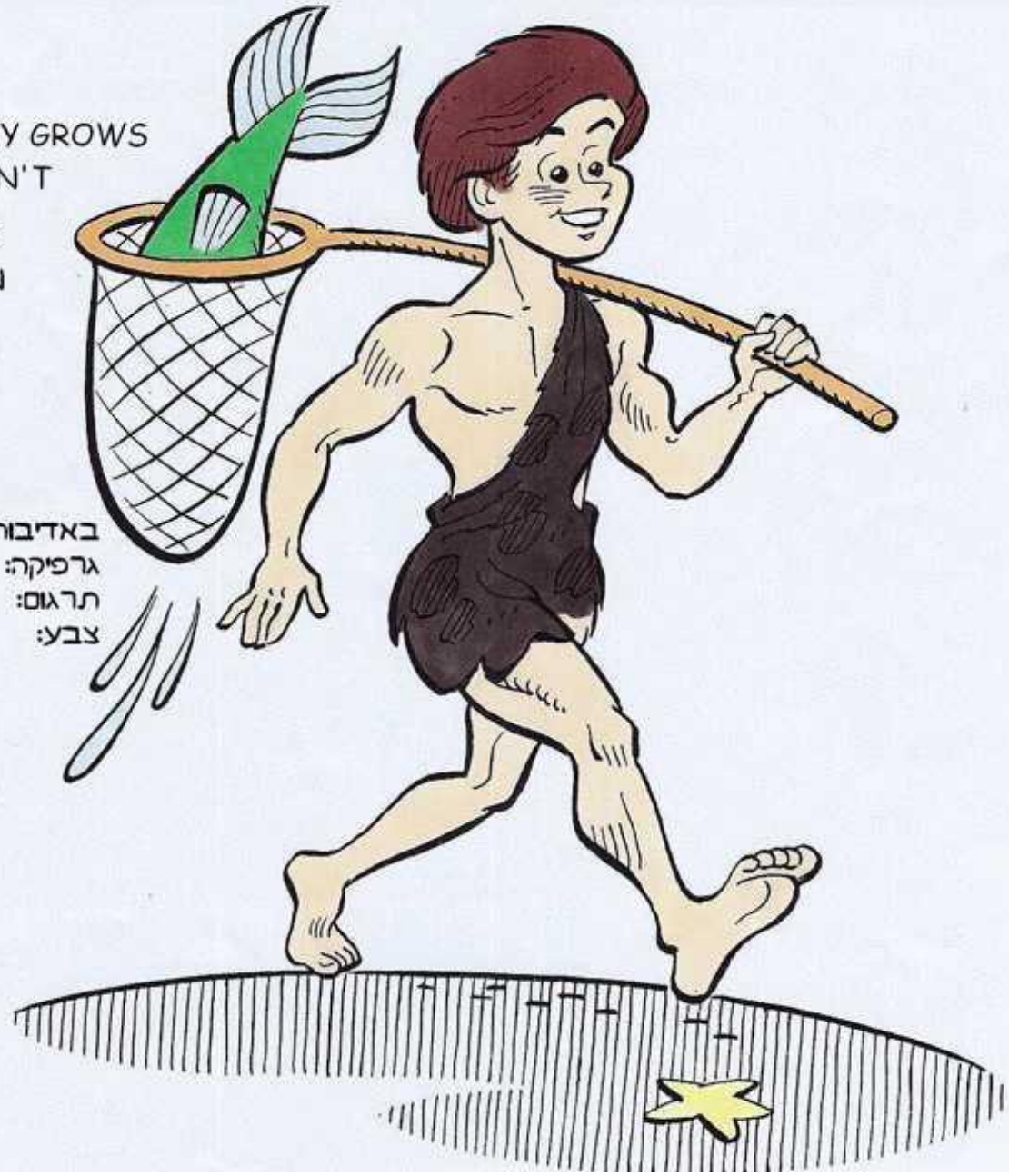

באדיבות: אירווין א. שיף, ארה"ב
גרפיקה: ויק לוקמן
תרגום: טל הייניריך
צבע: לי הייניריך

מוקדש
לאדם סמיט
אבי הכלכלה המודרנית

אשר בספרו עושר האומות (1776) הניח את
היסודות לתורת הכלכלה הרציונאלית
המנוגדת חדות לכלכלת האמונות התפלות הרווחת.

מחבר: אירווין א. שיף
גרפיקה: ויק לוקמן
תרגום: טל היינריך
צבע: לי היינריך

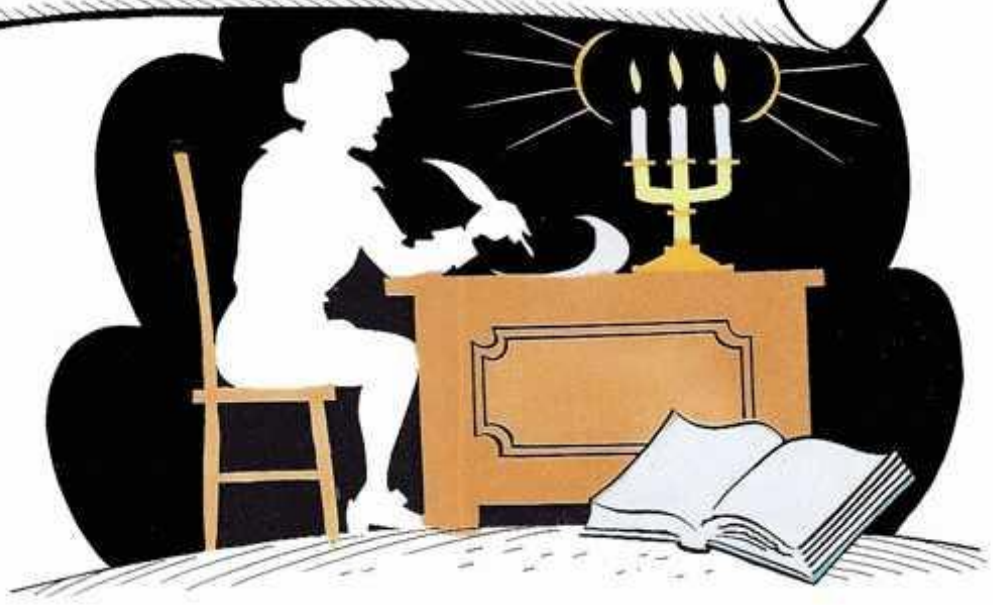

איך כלכלה צומחת?

סיפורי דגים

דיג ביידיים זה טרטור !
זה קשה יותר מלגימת מרק במזלג!
לאחר אימון רב וקשיים, הצליחו המתיישבים לתפוס כל אחד דג אחד ביום...

כך הצליחו טל, דני ומיקי לתפוס כל יום דג בודד ולאכול כל יום דג אחד. הם אכלו את הדג שצדו והצליחו להתקיים עד ליום המחרת, בו צדו דג בודד נוסף... צריכה של דג אחד ביום...

הלוואה חסכון השקעה

לילה אחד, בעודו בוהה בשמים
זרועי הכוכבים, הבריק רעיון
במוחו של טל...
זהו זה...
יש !!
זהו זה !!
החיים בזבל... בטח יש
משהו טוב יותר מאשר
לדוג, לאכול...
ושוב לדוג !
גלגלי מוחו
התחילו לטחון...

כך נולד הרעיון
למלכודת דגים...
אקרא להמצאה... רשת...
כך, ביום הבא...
טל?! אינך בא לדוג איתנו היום ?
תישאר רעב !...
אני זקוק לחומרי גלם!

הוא צורך פחות והוא
לוקח סיכון
אני מוותר על משהו... על אוכל !...
הרעיון עלול להיכשל! אולי זה לא יפעל?!
טל מיישם מספר עקרונות כלכליים בסיסיים כדי לשפר את מצבו...
וואאוו !!

בסופו של יום מפרך, נשלמה עבודת בניית הרשת! טל יצר מוצר הון באמצעות שכל,ויתור, סיכון והקרבה !
ישש!!!
חבריו חרפו ונחרו לקראת יום נוסף של דיג ידני כמנהגם...
צקצקצק...
צקצקצק...
טל התקשה להירדם בגלל קרקורי הרעב וגם בגלל המתח, הדאגה... והסיכון שלקח בניסוי הנועז...

למחרת, דני ומיקי התבדחו על חשבון המצאתו של טל
אתה יכול לחבוש את זה במקום כובע...
אתה יכול לקשור את זה...
אני אראה לכם מה זה דיג!

הצחוקים נמוגו והפכו להתפעלות ולקנאה...
יאללה ! זה עובד בדיוק כמו שתכננתי !
יו יו ! הבט: הוא כבר צד דג אחד !

בסופו של יום
טל צד
2 דגים
בעוד דני
ומיקי צדו
כרגיל...
דג אחד
בלבד

החיסכון של טל יוצר הון

ללא צבר מתמיד של חסכונות (הון) - משק לא יכול לצמוח !

מיקי ודני הבינו מהר מאוד שגם הם יכולים להרוויח מהרשת של טל... מוצר ההון שבבעלותו...
הי, טל... אחי !...
תשאיל לנו את הרשת, הא ?

טל לא פראייר של אף אחד... הוא אינו שוכח את הסיכון שנטל ואת הקשיים מולם התמודד...
רעב...
...סיכון !
תקפצו לי ! תתחילו לבנות רשתות בעצמכם !
בן-אדם, אבל אנחנו לא מסוגלים לסבול רעב כמוך !
לא כל אחד מסוגל לוותר ולהצטמצם !

חוץ מזה, יש לנו ידיים שמאליות...

הכול יתפרק לנו...

...נמות מרעב לפני שנצליח לבנות רשת נורמאלית ...

שמע רעיון: הלווה לנו מעודף הדגים שלך, וכך יהיה לנו אוכל בימים שנקדיש לבניית הרשת ??

כן, נפרע את ההלוואה מהדגים שנצוד ברשתות שלנו!

אני עלול להפסיד הכול
ודבר לא להרוויח
מההלוואה שהם מבקשים!
הוא צודק!
אין לו כל תמריץ
שיפצה אותו על
הסיכון במַתַן
הלוואה לנו!

גלגלי המח של מיקי ודני
התחילו לטחון...
...ורעיון פיננסי חדש נולד !
ריבית

בואנה, טל...
שמע רעיון !
על כל דג שתלווה לנו
לבנית הרשת,
נחזיר לך 2 דגים !
זה כבר הרבה יותר מעניין !
...ריבית !

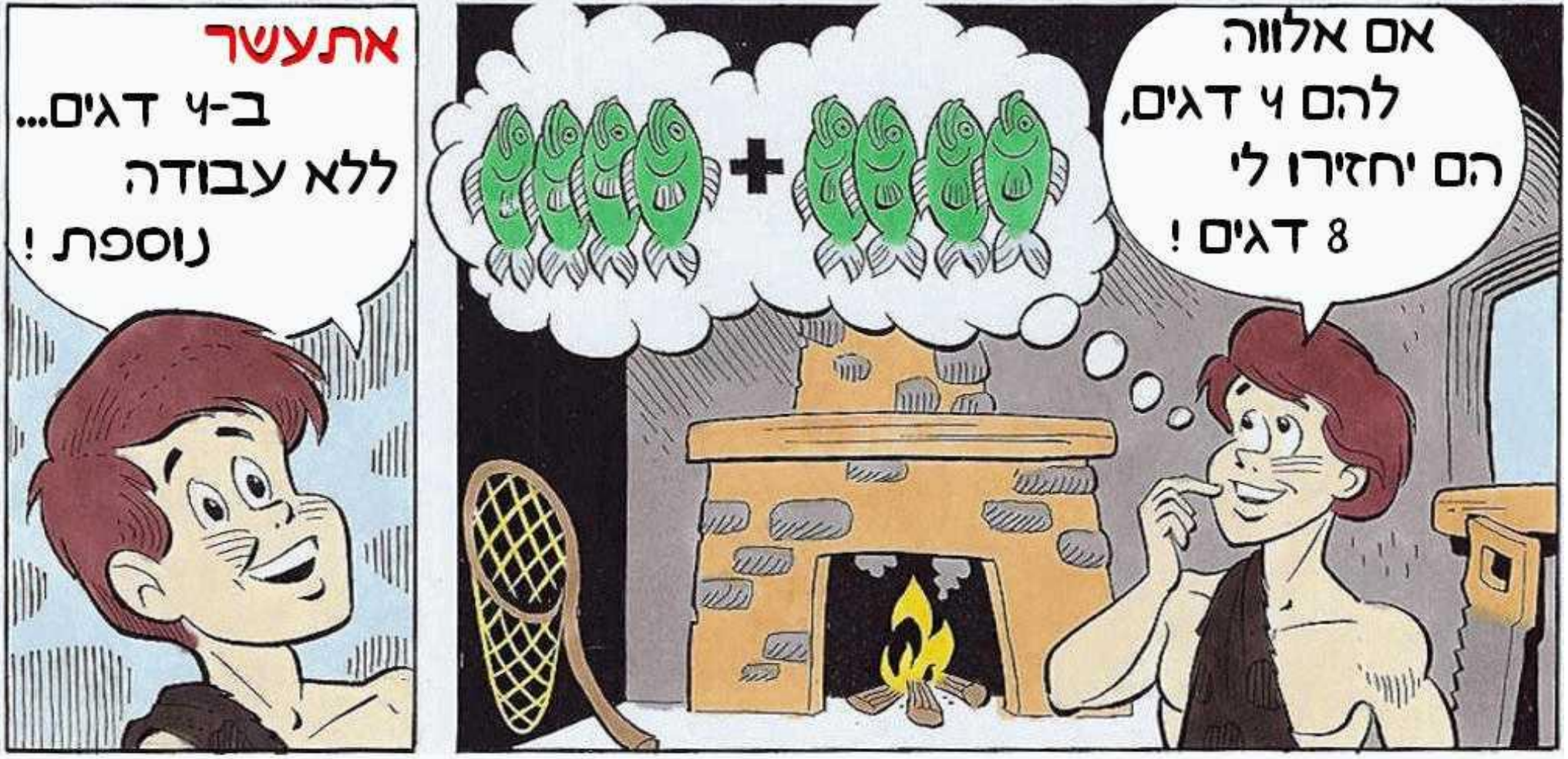
אם אלווה
להם 4 דגים,
הם יחזירו לי
8 דגים !
+
אתעשר
ב-4 דגים...
ללא עבודה
נוספת !

שני הצדדים מרוויחים !

זה לא יעלה הרבה... נשלם לטל מתוך תוספת התפוקה... הכול יסתדר תודות לחסכונות של טל !
מצבנו ישתפר. מהר מאד יהיו גם לנו חסכונות. גם אנחנו נוכל לתת הלוואות !

אפשרויות החיסכון של טל

3
הוא יכול להלוות אותם למיקי ולדני ולקבל חזרה 8 דגים...
כמובן, אם הם יצליחו לבנות רשתות!
מפלצת הסיכון שוב מרימה ראש!
שיט! אם הם יכשלו – אכלתי אותה, אפסיד!

4 רעיון נוסף הבריק במוחו של טל...
מדוע להלוות דגים לאכילה למיקי ולדני לצורך קיום בזמן הבנייה? אולי עדיף שאבנה בעצמי את הרשתות?

אני כבר מומחה לרשתות, הסיכון שלי נמוך. אשמור לי 2 דגים למאכל למשך יומיים, ובזמן הזה אבנה שתי רשתות טובות...

אשתמש בסך הכול בשני דגים מתוך
חסכונות הדגים שלי, אבל תוך יומיים יהיו
בבעלותי כבר 3 רשתות...

אחר כך אשכיר רשת לדני ורשת למיקי תמורת דמי שכירות של חצי דג ליום... הוגן ?...

מיקי ודני יוכלו, כל אחד מהם, לדוג 2 דגים ליום בעזרת הרשתות !
ללא רשת אני צד רק דג 1 ליום. בערת הרשת אדוג שניים. אשלם 1/2 דג שכירות עבור הרשת. כך אתעשר ב-1/2 דג ליום !
זה משתלם יותר מדיג ידני ומיגע של דג אחד ביום !

...ואני בכלל יכול לפרוש
מהעבודה ולחיות בסטייל רק
מהכנסות השכרת רשתות -
30 דגים לחודש !

הרעיון עדיף על מתן הלוואה של 4 דגים למיקי ודן כדי שיבנו רשתות בעצמם...
במקרה של הלוואה ארוויח 4 דגים בלבד כריבית.
זהו !
מיקי ודני יכולים לסדר אותי...
לשכור רשת רק ליומיים, לדוג 2 דגים ליום...
אחר כך להשתמש בחסכונות שלהם כדי לבנות רשתות לעצמם...

מה עושים?...
להלוות להם 4 דגים, כך שיוכלו לבנות רשתות לעצמם?...
אקבל חזרה 8 דגים... או אולי לאכול 2 דגים מחסכונותי
תוך בניית 2 רשתות שאשכיר להם... עם סיכוי להכנסה
קבועה... וסיכוי טוב לפרוש
לחופש?...
החלטות... התלבטות... אבל לא
משנה איזו אפשרות טל יבחר. בכל
מקרה, אם מיקי ודני יצליחו, טל יגדיל
את הכנסתו. גם הון החברה באי
יגדל! הצלחה שלהם
היא גם הצלחה שלו!

סיכום

חמש אפשרויות בלבד עומדות לפני טל (ולפני כל חברה אנושית) לשימוש בחסכונות שנוצרו בעמל רב...

3

להלוות את חסכונותיו לאחרים...

4

להשקיע את חסכונותיו...

5

או:

טל יכול לשלב מספר אפשרויות יחד

כל בחירה של טל תתבסס על היחס שבין הסיכון לרווח הצפוי. תמורה עבור צרכיו הכלכליים והעדפותיו האישיות.
שימוש אפשרי בכסף שחסכת:
1. שמירה-חיסכון
2. צריכה
3. מתן הלוואה
4. השקעה
5. צירוף אפשרויות
יש לנו רעיונות, עבורך טל,
מה לעשות עם ההון שלך...?
?

כל בחירה של טל תאפשר לקהילה באי לייצר 3 דגים נוספים ביום, בהנחה שימשיכו בעבודתם הקשה !

תאוות בצע ?
גרוע מאד אם טל יהיה גרִידִי... יצבור הון. כולו... תאוות בצע...
גרוע למי ???
הדרך היחידה, שיש לטל כדי להגדיל את עושרו, היא להעמיד אותו לרשות הקהילה באי !
הלוואות דגים
השכרת ציוד

אחרת עושרו יקפא, או יקטן, כתוצאה משימוש לצריכה עצמית !
המאפיין הנשגב של קפיטליזם אנוכי:
קפיטליזם מאלץ גם את אלה שתמריצם היחיד רווח אישי, להעלות את רמת החיים של האחרים !
ה
ו
ן

צדים דגים, גם כדי
להתקיים ולאכול, וגם כדי
לפרוע את ההלוואה לטל.

עכשיו,
טל הרוויח
מההלוואה
וכך גם
מיקי ודני...
התעשרתי
ב- 4 דגים !
אנחנו בעלי רכוש
שלא היה ברשותנו
קודם לכן... רשתות !